

VARHAISKASVATUS TAIVALKOSKELLA

Tiedote vanhemmille

SISÄLTÖ

1. VARHAISKASVATUKSEN VAIHTOEHDOT TAIVALKOSKELLA

2. ASIAKKAANA VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Varhaiskasvatukseen hakeminen

2.2 Hoitosopimus

2.3 Hoidon irtisanominen ja keskeytys

3. VARHAISKASVATUKSEN ARKI

3.1 Päiväohjelma

3.2 Ruokailu

3.3 Ulkoilu

3.4 Lepo

3.5 Toiminta/varhaiskasvatuksen sisältö

4. LAPSEN SAIRASTUMINEN

5. VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUT JA NIIDEN PERIMINEN

6. VARHAISKASVATUKSEN LINJAUKSIA

7. VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMINEN

Hyväksytty sivistyslautakunnassa 26.3.2025. Yhteystiedot päivitetty 8/2026.

TKI/100/12.00.01/2025 40§ VARHAISKASVATUKSEN TIEDOTE
VANHEMMILLE

1. VARHAISKASVATUKSEN VAIHTOEHDOT TAIVALKOSKELLA

Varhaiskasvatuksen johtajana toimii **Virpi Naumanen**, p. 040 518 2568. Varhaiskasvatuksen hallinnon toimistot sijaitsevat Pikkupeikon päiväkodin tiloissa, os. Urheilutie 6 C. Varhaiskasvatuksen toimistoasioita hoitaa palvelunohjaaja **Kaisa Pulkkanen**, p. 040 860 8992. Lisäksi hallinnossa työskentelee vastaava varhaiskasvatuksen opettaja **Inka Pitkänen**, p. p.040 7544182.

Taivalkoskella varhaiskasvatusta järjestetään tällä hetkellä pääsääntöisesti uudessa Pikkupeikon päiväkodissa sekä Hutun ryhmäperhepäiväkodissa sekä tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoitajien ja lasten kodeissa. Hoitajan kotiin saa, jos on 4 alle kouluikäistä lasta.

Pikkupeikon päiväkodissa on tällä hetkellä 6 ryhmää. **Haitulat, Tiitiäiset, Metsäläiset, Päivänsäteet, Menninkäiset ja Maahiset**. Näistä Haitulat ja Päivänsäteet ovat ns. vuororyhmiä, jotka ovat avoinna tarpeen mukaan. Päiväkotitoiminta on muuten avoinna perheille n. klo 6.30–17 välisen ajan. Esikoululaisilla täydentävä varhaiskasvatus on klo 7–16.30 aikojen ulkopuolella tapahtuvaa vuorohoitoa sekä loma-aikoina järjestettävää varhaiskasvatusta.

Haitulat, 1–3 v, vuororyhmä

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen
sosionomi ja 2 lastenhoitajaa

p. 040 124 7132

e-mail: haitulat@taivalkoski.fi

Tiitiäiset, 1–3 v

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja ja 2 lastenhoitajaa
p. 040 663 8619

e-mail: tiitiaiset@taivalkoski.fi

Metsäläiset, 2–3 v

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja ja 2 lastenhoitajaa
p. 040 665 9701

e-mail: metsalaiset@taivalkoski.fi

Päivänsäteet, 3–4 v, vuororyhmä

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja ja 3 lastenhoitajaa
p. 040 860 9035

e-mail: paivansateet@taivalkoski.fi

Menninkäiset, 4–5 v

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen
sosionomi ja 2 lastenhoitajaa

p. 040 860 9036

e-mail: menninkaiset@taivalkoski.fi

Maahiset, 4–5 v

Henkilökunta: Varhaiskasvatuksen opettaja ja 2 lastenhoitajaa
p.040 662 0786

e-mail: maahiset@taivalkoski.fi

Ryhmäperhepäiväkot:

Hutun ryhmis

Henkilökunta: Lastenhoitaja ja kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa
Osoite: Jokijärventie 298, 93540 Tyrövaara, p. 040 662 0165
e-mail: huttu.ryhmis@taivalkoski.fi

**Kasvua
omassa
tahdissa**

2. ASIAKKAANA VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Varhaiskasvatukseen hakeminen

Alle kouluikäisellä lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen äitiys-
isyys- ja vanhempainrahakauden päättymisestä alkaen siihen
saakka, kunnes lapsi siirtyy perusopetuslaissa tarkoitettuun
perusopetukseen 1. luokalle. Varhaiskasvatuspaikkaa haetaan
sähköisesti varhaiskasvatuksen omilta sivuilta tai sieltä
tulostettavilta hakulomakkeilta. Lisätietoja saa
varhaiskasvatuksen palvelunohjaajalta.

Hakemus tulee jättää hyvissä ajoin (mielellään 4 kk, vähintään 2
vk) ennen hoidon toivottua alkamista. Paperisen hakemuksen voi
palauttaa lukolliseen postilaatikkoon, joka sijaitsee osoitteessa
Urheilutie 6 c. Hakemuksesta tulee ilmetä:

- toivomus halutusta hoitomuodosta
- hoidon tarkka aloittamispäivä sekä päättymispäivä, jos tiedossa
(esim. kurssiaika)
- hoitoon tulevan lapsen hoitoajat päivittäin/viikoittain
- varhaiskasvatuksen laajuus; kokopäivähoito (151- h/kk),
osapäivähoito (0–25 h/kk, 26–84 h/kk, 85–107 h/kk, 108–150
h/kk) ja tilapäishoito (1–5 pv/kk).

2.2 Hoitosopimus

Lapsen vanhempien ja hoitajan tai päiväkodin välillä tehdään hoidon alkaessa hoitosopimus, jossa määritellään lapsen tarkat hoitoajat, hoidon kesto (määräaikaiset) yms. asiat. Hoidon tarpeen muuttuessa on aina tehtävä uusi hoitosopimus. **Huom!** Hoidon laajuuden voi muuttaa etukäteen, aina seuraavan kalenterikuukauden alusta alkaen, ei jälkikäteen.

On tärkeää, että hoitosopimuksissa mainituista kellonajoista pidetään kiinni. Tilapäiset muutokset kuuluvat inhimilliseen elämään ja niissä pyritään joustamaan, mutta jos lasten hoitoajat jatkuvasti ovat eri kuin hoitosopimuksessa, on hyvä tehdä uusi hoitosopimus.

2.3 Hoidon alkaminen, päättymisen, irtisanominen ja keskeytys

Hoito alkaa, kun lapsi tosiasiallisesti on hoidossa ensimmäisen päivän ilman vanhempia. Tutustumispäivät, jolloin lapsi käy yhdessä vanhempien kanssa hoitopaikassa, eivät ole vielä hoitopäiviä. **Hoito päättyy**, kun määräaikainen hoitosopimus päättyy tai lapsi on irtisanottu varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatuspaikka **irtisanotaan** sähköisellä
muutoslomakkeella, sähköpostitse osoitteeseen
varhaiskasvatus@taivalkoski.fi tai kirjallisesti. Irtisanomista **ei** voi
tehdä puhelimitse tai tekstiviestillä. Irtisanominen toimitetaan
palvelunohjaajalle tai lasta hoitavalle henkilölle mielellään 60 pv

ennen hoidon päättymistä. Jos hoidon tarve loppuu yllättäen, on vanhemmilla kuitenkin oikeus irtisanoa paikka heti seuraavasta päivästä lähtien siitä, kun asiasta on ilmoitettu ohjaajalle. ***Paikan irtisanominen tarkoittaa, että lapsen varhaiskasvatuspaikka on varhaiskasvatuksen käytössä mahdollista uutta sijoitusta varten heti viimeisen hoitopäivän jälkeen.***

Lapsen hoito on mahdollista **keskeyttää** tietyksi ajaksi hoitopaikkaa menettämättä. Hoidon keskeytys on hyvä ilmoittaa etukäteen, joko päivähoitotoimistoon tai suoraan hoitajalle. Keskeytysilmoituksessa tulee mainita keskeytyksen pituus mahdollisimman tarkasti.

3. VARHAISKASVATUKSEN ARKI

3.1 Päiväohjelma

Kaikissa varhaiskasvatusryhmissä noudatetaan suunnilleen seuraavanlaista päiväjärjestystä.

n. klo 8	Aamupala
vapaata leikkiä/ohjattua toimintaa	
n. klo 9.30	Ulkoilu
n. klo 11	Lounas
n. klo 12	Päivälepo
n. klo 14	Välipala
vapaata leikkiä/ohjattua toimintaa	
n. klo 15	Ulkoilu

3.2 Ruokailu

Hoitosopimuksella sovitaan lapsen tarkat hoitoajat, sovitun hoitoajan puitteissa lapselle kuuluvat seuraavat ateriat:

Aamupala:	hoito alkaa sovitusti ennen klo 8.30
Lounas:	n. klo 11.00
Välipala:	n. klo 14.00
Päivällinen:	päivällinen tarjotaan, jos haku sovitusti klo 17 jälkeen
Illtapala:	klo 19.30–20
Esim. 1	Hoitoaika klo 8–16 (ateriat: aamupala, lounas, välipala)
Esim. 2	Hoitoaika klo 8.45–14 (ateriat: lounas ja välipala)

Esim. 3 Hoitoaika klo 17.15 saakka
- päivällinen kuuluu

Mikäli lapsi on poissa, tulisi se ruokatilausten vuoksi ilmoittaa mahdollisimman pian, mieluiten edellisenä päivänä esim. tekstiviestillä hoitopaikkaan tai aamulla viimeistään klo 7.30 mennessä (myös perhepäivähoidossa).

Varhaiskasvatusyksiköissä tarjottava ruoka on ravintoainesuositusten mukaista normaalia kotiruokaa. Makeita välipaloja ja ”herkkuja” tarjotaan vain erityistilanteissa. Päiväkotiin ja ryhmikseen ruoka tuodaan keskuskeittiöltä. Perhepäivähoitajat valmistavat ruuan itse.

Mikäli lapsi tarvitsee erityisruokavaliota (allergiat, maidottomuus jne.) tulee niistä ilmoittaa hoitoon haettaessa.

Vanhempien tulee toimittaa hoitopaikkaan sellaiset erityiselintarvikkeet (esim. apteekista saatavat vaihtoehtoiset äidinmaidonkorvikkeet), joiden perusteella he ovat oikeutettuja hakemaan Kelalta lapsen hoitotukea ko. kustannusten korvaukseksi.

Sen sijaan esim. pienen lapsen normaali äidinmaidonkorvike kuuluu hoidon kustantaa, koska se tulkitaan ylipäättään ikätasoa vastaavaksi ruuaksi, joka varhaiskasvatuksen tulee tarjota.

3.3 Ulkoilu

Ulkoilu on tärkeä osa varhaiskasvatusta. Ruoka ja uni maistuvat hyvin, kun on reippailtu ulkona. Varhaiskasvatusryhmissä ulkoillaan lähes joka säällä, joten säänmukainen varustus vaatetuksessa on tärkeä. Pakkasrajana on n. -15 °C. Tätä sovelletaan; esim. tuulesta riippuen voi -15 aivan pienimmille olla liian kylmä, kun taas isommat lapset voivat jopa -20 asteen pakkasella käydä tilanteen mukaan jonkin aikaa ”happihypyllä”.

3.4 Lepo

Päiväunet ja nukkuminen herättää paljon keskustelua. Linjaus on, että nukkumispakkoa ei ole, mutta on hyvä, että päivässä on kaikille lapsille ruokailun jälkeen rauhallinen hetki, jolloin on mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen. Usein tämä isompien lasten kohdalla tarkoittaa sitä, että kuunnellaan unisatu, ja kun pienemmät nukahtavat, isommat saavat hoitajien kanssa lähteä pois nukkumatilasta.

3.5 Toiminta/varhaiskasvatuksen sisältö

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tarkemmin määritelty kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa, joka löytyy nettisivuiltamme. Varhaiskasvatuksella on hoidon lisäksi kasvatuksellinen ja

opetuksellinen tehtävä. Nämä kolme, hoito, opetus ja kasvatus ovat mukana kokonaisvaltaisesti varhaiskasvatusyksikköjen arjessa.

Varhaiskasvatus on tavoitteellista toimintaa. Arjessa tulisi olla sopivassa suhteessa vapaata leikkiä ja ohjattua toimintaa. Vapaan leikin merkitystä ei voi liikaa korostaa ja siihen pyritään luomaan mahdollisuus. Myös työntekijöiden taitoja ohjata ja rikastuttaa vapaata leikkiä on kehitetty koulutuksen avulla.

Ohjattuun toimintaan kuuluu sisältyä mm. liikuntaa, käden töitä, musiikkia ja loruttelua, luonto- ja ympäristökasvatusta (tutkimista) sekä kielellisten ja matemaattisten valmiuksien kehittämistä. Kunnassamme on käytössä projektityöskentelyn malli, jossa lapsi on aktiivinen toimija ja aikuinen mahdollistaa prosessityöskentelyn etenemisen.

4. LAPSEN SAIRASTUMINEN

Perussääntö lapsen terveydentilaan liittyen on, että hänen **yleiskuntonsa** tulee olla sellainen, että hän jaksaa toimia normaalisti varhaiskasvatusryhmässä ja pystyy mm. ulkoilemaan. Sairaana olleella lapsella tulee olla **yksi kuumeeton päivä ennen kuin hän tulee hoitoon**. Vatsataudin sairastamisen jälkeen on hyvä olla kotona yksi oireeton päivä.

Ohessa on taulukko lasten yleisimmistä tartuntataudeista ja niiden hoidosta sekä suositeltu poissaolo päivähoitoryhmästä. Tämän taulukon on tarkistanut lastenneuvolan terveydenhoitaja Heli Vääräniemi ja lastenlääkäri Matti Sippola marraskuussa 2014.

LASTEN TARTUNTATAUDIT JA VÄHIMMÄISPOISSAOLOT VARHAISKASVATUKSESTA TAUTIEN TARTUTTAVUUDEN VUOKSI

KUUME	Lasta ei viedä päivähoitoon, jos kuume alle 1-vuotiaalla peräsuolesta mitattuna on yli 38 °C tai vanhemmalla lapsella yli 37,5 °C. (Kainalosta mitattuna jo yli 37 °C on lämpöä.) Toipuminen on edistynyt hyvin, kun lapsi on ollut kuumeeton yhden vuorokauden.
YSKÄ JA NUHA	Eivät sinänsä estä päivähoitoa, jos lapsella ei ole muita tarttuvan taudin oireita, elleivät oireet häiritse yleisvointia tai päivähoitotoimintaa.
LENTSU, NUHAKUUME	Lapsi voidaan viedä hoitopaikkaan, kun yleistila ja kuume sallivat.
RIPULI JA OKSENTELU	Lapsi pidetään kotona, kunnes oireet loppuvat. Jos oireisen lapsen ulosteesta on löytynyt Salmonella , lapsen on oltava pois päivähoidosta oireiden keston ja kahden oireettoman päivän ajan.

	Norovirus tarttuu vielä 3 vrk oireiden loppumisesta, joten lapsi pidetään kotihoidossa vielä 3 vrk oireiden loppumisen jälkeen.
VAUVAROKKO	Hoito järjestetään oireiden vaatimalla tavalla. Lapsi palaa hoitopaikkaan, kun yleistila ja kuume sallivat.
PARVOROKKO	Ihottuman puhjetessa tartuttavuus on jo ohi. Yleiskunto ratkaisee poissaolon.
ENTEROROKKO	Yleiskunto ratkaisee poissaolon.
VESIROKKO	Eristämisajaksi suositellaan aikaa siihen saakka, kunnes rakkulat ovat rupeutuneet (yleensä n. 5 vrk ihottuman puhkeamisesta).
HINKUYSKÄ	Lapsi palaa kouluun tai päivähoitoon, kun tartuttavuusaika (3 viikkoa) on kulunut ja yskä on siinä määrin lievä, ettei se häiritse yleisvointia tai päivähoitopaikan muuta toimintaa. Makrolidihoidon (Roksitromysiini, Atsitromysiini) yhteydessä lapsi voi palata hoitoon 5 vuorokauden kuluttua lääkehoidon aloittamisesta.
TULIROKKO JA ANGIINA	Lapsi eristetään 24 tunniksi lääkehoidon aloituksesta; yleisvointi ratkaisee kotihoidon keston.
KORVATULEHDUS	Ei tarvita eristystoimia. Lapsi voi palata

	hoitoon, kun yleistila ja kuume sallivat.
MÄRKÄRUPI	Eristys kestää 24 tuntia suun kautta annettavan ja 48 tuntia paikallisen mikrobilääkityksen aloituksesta.
ONTELOSYYLÄT	Ovat virusten aiheuttamia, joten lapsi voi olla päivähoidossa.
SIDEKALVO-TULEHDUS (SILMÄTULEHDUS)	Koska aiheuttajat ovat samoja viruksia ja bakteereita kuin hengitystietulehduksissa, ei ole tarvetta poistaa lasta hoidosta tartunnanvaaran vuoksi.
KIHOMATO	Eristystoimenpiteet eivät ole tarpeen. Lääkehoito annetaan kotona ja mieluummin koko perheelle samanaikaisesti. Olisi hyvä tiedottaa hoitopaikkaan, jos lapsella on kihomatoja. Käsihygieniaan kiinnitetään erityisesti huomiota.
SYYYHY JA TÄIT	Eristys on aiheellinen, kunnes hoito on annettu.
COVID-19	Koronavirustartunnan saaneen on hyvä pysyä kotona, kunnes oireet ovat selvästi vähentyneet, kuume on poissa ja yleisvointi hyvä. Yleensä tähän menee 3-5 päivää. (THL ohjeistus 2023)

5. VARHAISKASVATUSMAKSUT

Taivalkosken kunnassa varhaiskasvatus on maksutonta 1.1.2024 alkaen.

6. VARHAISKASVATUKSEN LINJAUKSIA

Hoidon aloitus:

Varhaiskasvatuksen **aloituskeskustelu on mahdollista käydä myös lapsen kotona** ja tätä kysytään päivähoitohakemuksessa. Pienen lapsen (1–2-vuotiaan) aloittaessa vuorohoidon, **omahoitaja on mahdollisuuksien mukaan samoissa vuoroissa** lapsen kanssa n. 1–2 viikon ajan. Tämä helpottaa hoidon aloitusta. Pikkupeikon päiväkodissa lapsiryhmät on jaettu ikätason mukaisiksi: alle 3-vuotiaiden ryhmät, 3–4-vuotiaiden ryhmät ja 4–5-vuotiaiden ryhmät. Muissa ryhmiksissä lasten ikäjakauma on 0–5 vuotta.

Koululaisten päivähoito:

Taivalkosken sivistyslautakunta on 2023 tehnyt seuraavanlaisen päätöksen varhaiskasvatuksen järjestämisestä oppivelvollisuusikäisille.

Pääsääntöisesti oppivelvollisuusikäisille ei järjestetä varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatus päättyy automaattisesti silloin, kun lapsi aloittaa peruskoulun. Oppivelvollisuusikäiset perusopetuslain mu-

kaisen iltapäivätoiminnan piiriin kuuluvat oppilaat (1.-2.lk + erityisoppilaat) ohjataan ensisijaisesti kyseiseen toimintaan iltapäivätoiminnan aikataulun puitteissa. Varhaiskasvatukseen voidaan ottaa peruskoulun 1.–2. luokkien oppilaita vuorohoitoon silloin, kun lapsen ainoa huoltaja tekee vuorotyötä tai molemmat huoltajat tekevät vuorotyötä silloin, kun hoidon tarvetta on myöhään illalla tai yöllä. Lisäksi varhaiskasvatukseen voidaan ottaa oppivelvollisuusikäisiä, 1.–2. luokan oppilaita, erityisten fyysisten, psyykkisten tai sosiaalisten syiden vuoksi. Ottaminen tulee tällöin perustua lääkärin, psykologin tai johtavan sosiaalityöntekijän tai vastaavan lausuntoon.

Mikäli lapsen ainoa huoltaja tekee vuorotyötä tai molemmat huoltajat tekevät vuorotyötä silloin, kun hoidon tarvetta on myöhään illalla tai yöllä, päättää lapsen ottamisesta varhaiskasvatukseen sivistyspalvelujen toimialajohtaja kuultuaan varhaiskasvatuksen johtajaa.

Lapsen hakeminen varhaiskasvatusyksiköstä:

Lapsen hoitosopimuksessa määritellään se, kenelle lapsen saa luovuttaa. Joskus perhe voi ehdottaa hoidosta hakijaksi esim. niin nuorta sisarusta, etteivät varhaiskasvatuksen työntekijät voi hyväksyä ehdotusta. Neuvottelemalla tässäkin asiassa pyritään pääsemään kaikkia osapuolia tyydyttävään vastaukseen.

Vuorohoidon järjestäminen:

Vuorohoitoa järjestämme **vain** vanhempien työssäkäynnin, opiskelujen tai muun painavan syyn takia. Vuorohoidoksi tulkitaan aamuhoito ennen klo 6.30 tai iltahoito klo 17 jälkeen sekä viikonloppuhoito. Vuorohoidon alkaessa vanhemman tulee luotettavalla tavalla osoittaa vuorohoidon tarve. Tämä voidaan osoittaa työvuorolistalla tai työnantajan lausumalla vuorotyöstä. Mikäli on syytä epäillä, että oikeutta vuorohoitoon ei enää ole tai ei juuri jonakin tiettyinä päivinä, voidaan pyytää selvitystä vuorohoidon tarpeesta. Ns. kuntoutuksellisen hoidon tai virikkeellisen hoidon kelloajaksi suosittelemme klo 9–15, mutta se on mahdollista esim. kuljetusten takia klo 8–16 välillä. Tämä koskee myös perheitä, jotka normaalisti tarvitsevat vuorohoitoa, mutta joissa esim. lomien tai muiden vapaiden aikana toinen vanhemmista on vapaalla eli tällöin ei aikaista aamuhoitoa, iltahoitoa klo 17 jälkeen tai viikonloppuhoitoa järjestetä. Mahdollisissa perheen arkeen vaikuttavissa vakavissa sairastapauksissa tilanne arvioidaan erikseen.

Hoitoaikojen ilmoittaminen

Lasten hoitoajat tulee kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä ilmoittaa viimeistään 2 viikkoa etukäteen **maanantaina klo 12 mennessä**. Esim. Viikon 32 maanantaina ilmoitetaan hoitoajat

viikolle 34, viikon 33 maanantaina hoitoajat viikolle 35 jne. Hoitoaikoja voi kuitenkin ilmoittaa etukäteen pidemmällekin ajalle, otamme niitä mielellämme vastaan jo aiemmin.

Vuoroyksiköiden asiakkaille jo aiemmin tuttu käytäntö on se, että kun työvuorolistat ilmoitettujen hoitoaikojen mukaan on tehty, **sen jälkeen ilmoitetut lasten hoitoajat tai muutokset niissä hyväksytään vain, jos ne ajallisesti mahtuvat jo tehtyjen työvuorojen lomaan.** Poikkeuksena ovat vuorohoitoa koskevat varaukset, mikäli työnantaja on direktio-oikeudella tehnyt työvuorovaihdokset. Tämä on osoitettava luotettavalla tavalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle. Vanhemman omasta tahdosta muutettuja työvuoroja tämä ei koske.

Työntekijöiden hyvinvointi

Jokaisella yksiköllä on virkistyspäivä kerran vuodessa tai kaksi puolikasta virkistysiltapäivää vuodessa, jolloin varhaiskasvatussyksikkö on ehkä kiinni, siellä on sijaisia tai se suljetaan tavallista aiemmin. Näistä tilanteista pyritään ilmoittamaan vanhemmille hyvissä ajoin ja kartoittamaan, kuinka moni tarvitsisi varahoittoa.

7. VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaa varhaiskasvatuslaki sekä valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma vastaa yhteiskunnan muutoksiin ja siinä painotetaan kulttuurin tuntemusta, elinikäistä oppimista ja kestävästä kehitystä. Lapsen osallisuus nostetaan voimakkaasti esille, sillä lapsella on oikeus tuoda esille omat mielipiteensä ja aikuisella on velvollisuus kuunnella. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma päivittyi 2022 lapsen tuen järjestämisen osalta. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on myös uusittu ja otettu käyttöön syksyllä 2022. Taivalkosken varhaiskasvatussuunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti.

Valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi uudistuksen on läpikäynyt myös lapsen oma

varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatustilain mukaan jokaiselle lapselle laaditaan oma vasu hänen tullessa varhaiskasvatukseen. Sillä turvataan lapsen oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tehdessä kartoitetaan myös lapsen mahdollinen tuen tarve ja sen toteuttaminen. Lapsen vasu arvioidaan ja päivitetään vuosittain. Ensimmäisen vasukeskustelun yhteydessä ja ennen esikouluun menoa tarjotaan vanhemmille myös mahdollisuutta Lapset Puheeksi - keskusteluun. LP-keskustelua voi hoitaja tai vanhempi kuitenkin pyytää aina, kun lapsen elämässä tapahtuu muutoksia tai jos on herännyt huolta jostakin asiasta.

Keväällä 2023 on varhaiskasvatuksessa otettu käyttöön Wilma, jonka kautta hoidetaan viestintää ja järjestelmään kirjataan myös lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma.

Varhaiskasvatusten toteutumista seurataan jatkossa säännöllisillä arvioinneilla, mm. vuosittaisilla asiakastytyväisyyskyselyillä.

Varhaiskasvatussuunnitelmien lisäksi on Taivalkosken varhaiskasvatukseen tehty myös Kiisaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma, jota kunnan kaikki hoitajat ja varhaiskasvatustyksiköt noudattavat.

Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma löytyy opetushallituksen sivuilta (<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja->

julkaisut/julkaisut/varhaiskasvatussuunnitelman-perusteet-2022).
Taivalkosken kunnan varhaiskasvatussuunnitelma, lapsen oma vasu sekä Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma löytyvät Taivalkosken varhaiskasvatuksen sivuilta.

Varhaiskasvatuksen varhaisen tuen polkua sekä moniammatillisen tuen mallista huolehtii varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Varhaiskasvatuksen tavoite on ennaltaehkäistä, havaita ja kuntouttaa lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyviä viivästyksiä. Tuki toteutetaan yhdessä vanhempien ja (tarvittaessa) moniammatillisen verkoston kanssa.

Moniammatilliseen verkostoon voi lapsen tuen tarpeen mukaan kuulua huoltajan ja varhaiskasvatuksen omahoitajan lisäksi esimerkiksi psykologi, toiminta-/puheterapeutti, terveydenhoitaja, perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä, esikoulun opettaja jne. Verkosto kootaan aina yhteistyössä huoltajan kanssa. Verkostoihin ja tuen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä varhaiskasvatuksen erityisopettajaan.

LIITE 1 ”UNIKOOSTE”

Alta löytyvän päiväunikoosteen on laatinut Erityislastentarhanopettaja Kaija Ylioja. Lähteenä on käytetty Keijo Tahkokallion ja Erkki Tiusasen luentoja sekä MLL nettisivuja.

Miksi lapsen on tärkeä nukkua?

- lapsen hyvinvointi perustuu oikeaan nukahtamis- ja heräämisaikaan, unen riittävyYTEEN ja yhtäjaksoisuuteen sekä päiväuniin
- uni on erittäin tärkeää aivojen toiminnalle, sillä uni tekee mahdolliseksi uuden oppimisen ja opitun muistiin palauttamisen **ELI LAPSI OPPII VAIN NUKKUESSAAN**
- unen aikana erittyy kasvuun tarvittavaa hormonia ja myös tunne-elämän kannalta uni on tärkeää, sillä unessa lapsi käsittelee hänelle vaikeita asioita (lapset näkevät paljon unia)
- uni vaikuttaa mielialaan ja keskittymiskykyyn
- nukkuminen vahvistaa vastustuskykyä ja sairauksista toipumista

Kuinka paljon lapsen tulisi nukkua?

- alle kouluikäisen lapsen tulisi nukkua vuorokaudessa 12 tuntia
- 3–6 -vuotiailla päiväunet toimivat hermosoluja elvyttävästi
- 3–6-vuotiaat menettävät päiväunensa helposti, jos asiaa ei vaalita. Useimmat tämän ikäiset lapset tarvitsevat päiväunet ja monessa tapauksessa päiväunitapa voidaan rakentaa uudestaan päivähoidossa
- tutkimuksen mukaan oikein ajoitetut päiväunet eivät siirrä yöunen tuloa. Jos lapselle jää univelkaa, se siirtää unen tuloa illalla myöhäisemmäksi. Yliväsyneen lapsen univaikeudet ilmenevät nukahtamisvaikeutena.

Vinkkejä vanhemmille unen tulon helpottamiseksi illalla

- vanhemmat vastaavat lapsen riittävästä unesta. Se on välittämistä ja huolenpitoa, vanhemmat itse välittävät lapselleen oikeanlaista asennoitumista unta kohtaa
- ole johdonmukainen, määrätietoinen ja sovi selkeät säännöt nukkumaanmenoajasta
- rauhoida iltahetki: säännölliset, tutussa järjestyksessä etenevät rutiinit helpottavat lasta ja luovat hänelle turvallisen olon
- käykää yhdessä läpi päivän kuulumiset, myös huolet, vältä jännittäviä satuja ja videoita
- pyri säilyttämään arjen rytmi myös viikonloppuna
- anna lapselle mahdollisuus päivälepoon, jos hän ei kaipaa päiväunia (nukkuu yöllä 12 h)
- lapsen tulisi nukahtaa omaan sänkyynsä. Jos lapsella on nukahtamisvaikeuksia, jää hetkeksi viereen odottamaan, mutta älä juttele lapselle
- yleensä lapset eivät pidä nukkumisesta päivällä, eivätkä nukkumaan menosta iltaisin. Vanhemmat, kertokaa lapselle, miksi nukkuminen on niin tärkeää.

LIITE 2

YHTEYSTIETOLUETTELO LAPSIPERHEIDEN PALVELUISTA TAIVALKOSKELLA

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen johtaja	040 518 2568
Vastaava varhaiskasvatuksen opettaja	040 754 4182
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	040 187 8540
Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja	040 860 8992

Pikkupeikon päiväkot:

Päivänsäteet	040 860 9035
Menninkäiset	040 860 9036
Haitulat	040 124 7132
Tiitiäiset	040 663 8619
Maahiset	040 662 0786
Metsäläiset	040 665 9701

Hutun ryhmis	040 662 0165
--------------	--------------

Esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito	040 860 9037
Koululaisten iltapäivätoiminta	040 860 8979

Neuvola

Terveystenhoitaja, Taivalkoski	040 705 6857
kasvatus- ja perheneuvonta Kuusamo	040 571 0577
(ti ja to klo 12-13).	

Sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluiden neuvonta	040 318 5862
Neuvonta avoinna arkisin klo 9-11	
Sosiaali- ja kriisipäivystys	112 tai
	044 703 6235

Hammashoitola

Ajanvaraus	040 860 9006
------------	--------------

Taivalkosken evlut.srk

Lastenohjaaja	040 095 6386
---------------	--------------